

24. august 2018

UKA 2018/106

Inatsisartut Suleriaasianni § 33 naapertorlugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut imaattoq matumuuna saqqummiuppara:

Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat pillugu malittarisassani atuuttut allanngortinnissaannut siunnersuusioqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut, taamaasilluni sulinngiffeqartarneq sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqartussanngorlugu. Allannguut atuutilissaaq ulloq 1. juuli 2019 aallarnerfigalugu.

(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

Tunngavilersuut

Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat pillugu malittarisassat naleqqussarneqarnikuupput Inatsisartut Inatsisaanni nr. 14-mi 17. december 2009-meersumi.

2017-mi Upernaakkut ataatsimiinnermi angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sivitsorneqarnissaat siunnersuutigaara. Siunnersuutiga ilassilluarneqarpoq, taamanili amerlanerussuteqartut siunnersuutiga unitsikkallarpaat misissuinernullu ilanngullugu, unitsitsigallarneq soorunami isumaqarpoq kinguarsaaneq.

Pivisusorli tassaavoq siunnersuutiga piviusunngunngitsoormat qinersisoqartussanngornera pissutigalugu. Qineqqusaarnermi partiit tamarmik isumaqatigigaat angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sivitsorneqartariaqartoq, tamannalu isumalluarnartutut isigalugu matumuuna siunnersuutiga saqqummiuppara akuerisassanngorlugu.

Ilaqutariinnut misigisaq angisaqaaq meerannguamik inunngortoqaraangat. Aamma pingaaruteqarpoq uangut inuiaqatigiittut sapinngisamik innuttaaqatitaatsinnut taakkununga tikilluaqqusilluartarnissarput.

Demokraatini isumaqarpugut naapertuutissasoq angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat pillugu inuiaqatigiit pitsaanagerusunik sinaakkusiisuuppata, anaananngortoq ataatanngortorluunniit periarfissaqartilerlugu siviuserusunik qitornaminik peqarteqarnissaa, tamanna kissaatigineqarpat. Taamaattumik siunnersuutigaarput angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sivitsorneqassasoq maannakkut sapaatip akunnerini 17-niit sapaatip akunnerini 21-ni siviussuseqalersillugu. Arlaannimi aallartittariaqarpugut aamma sapaatip akunnerini sisamat meeqqamat angajoqqaanullu toqqissisimanarnerusussaapput.

Naartunermut erninermullu atatillugu sulinngiffeqartarnermut malittarisassat maannakkut atuuttut imaapput¹:

Arnaq ernivissani sapaatip akunnerinik marlunnik sioqqullugu sulinngiffeqalersinnaavoq. Tamatuma kingorna arnaq ernereerermi kingorna sapaatip akunnerini 15-ni sulinngiffeqarsinnaatitaavoq. Ernereernerup kingorna sapaatip akunnerini 15-ni sulinngiffeqarnermi ulloq siulleq tassani ulloq ernivik. Arnat marlulisimappata amerlanerusunilluunniit ataatsikkut qitornartaarsimappata sapaatip akunneri 15-nik 19-nut sivitsorneqassapput. Ataataasoq ernereernerup kingorna sapaatip akunnerini pingasuni sulinngiffeqarsinnaatitaavoq sapaatip akunnerisa 15-t iluanni.

Naartunermi, erninermi meeravissiartaarnermilu Angajoqqaat sulinngiffeqartarnerat sulinngiffeqartarnerat pillugu malittarisassat maannakkut atuuttut imaapput²:

Angajoqqaat akunnerminni sapaatip akunneri 17-t 21-illuunniit avissinnaavaat sapaatip akunnerisa 15-t 19-lluunniit kingorna.

Allatut oqaatigalugu imaappoq, angajoqqaat qitornani peqatigalugu sulinngiffeqarsinnaasoq ataannartumik sapaatip akunneri 32-t tikillugit ernereernerup kingorna aamma sapaatip akunnerini 40-ni angajoqqaat marlulisimappat imaluunniit amerlanerusunik ataatsikkut meerartaarsimappat.

Assersuutigalugu angajoqqaat Danmarkimi najugallit imatut sulinngiffeqarsinnaatitaapput³:

Anaanaasup erninissaata tungaanut sapaatip akunnerini sisamani, anaanaasoq sapaatip akunnerini 14-ni sulinngiffeqarsinnaatitaavoq ernereernerup kingorna, ataataasoq ernereernerup kingorna sulinngiffeqarsinnaatitaavoq ataannartumik sapaatip akunnerini marlunni, erninermiit sapaatip akunnerisa 14-t iluanni aamma angajoqqaat sulinngiffeqarsinnaatitaapput sapaatip akunnerini 32-ni, angajoqqaat akunnerminni avissinnaasaanni.

Tassa imaappoq, anaanaq Danmarkimi najugalik ataannartumik sulinngiffeqarsinnaatitaavoq erninermiit sapaatip akunnerini 50-ni taavalu ataataasoq sulinngiffeqarsinnaatitaalluni sapaatip akunner 34-t tikillugit.

---

¹ **Takuuk.** Naartunermi, erninermi meeravissiartaarnermilu sulinngiffeqartarnerq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 7. december 2009-imeersumi kapitel 1-3. **Takuuk.** Naartunermi, erninermi meeravissiartaarnermilu sulinngiffeqartarnerq ullormusiaqartarnerlu pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 14, 7. december 2009-imeersumi kapitel 6. Takuuk Naalagaaffiup, Kommunit Kattuffiata(KL-p) aamma Danske Regionit ataatsimoorlutik nittartagaat.

Kapitel 1-3 i Inatsisartutlov nr. 14 af 17. december 2009 om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

² Jf. Kapitel 6 i Inatsisartutlov nr. 14 af 17. december 2009 om orlov og dagpenge ved graviditet, barsel og adoption.

³ Se Staten, Kommunernes Landsforening (KL) og Danske Regioners fælles hjemmeside

<https://www.borger.dk/familie-og-boern/Barsel-oversigt/Barsel-loen-modtagere>

Kisianni soorunami Danmarkimi pissutsit tamatigut issuarsinnaaneq ajorpagut taamaakkaluartorli takusinnaavarput assigiinngissut angisoorujussuusoq.

Siunnersuut manna akuerineqartuuppat assigiinngissut milliallatsissinnaavarput peqataanillu qularnaarlugu nunami maani inunngorlaap sapinngisamik pitsaanerpaamik aallartinnissaa. Peqataanik kommunit ilaat artorsartut oqilisaatissavagut, tassani meeraaqqerivinni inissanik ajornartorsiuteqartut, peerutsinnaviannngilarput ajornartorsiut, kisianni oqilisaasoqarsinnaavoq malunnaatilimmik.

Siunnersuutip pisortat missingersuutaat ajorseriartissinnaavaat 12.309.898 koruuninik. Tamannali imatut aningaasalersorneqarsinnaavoq:

- Naalackersuisoqarfiit tamarmik taamaallaat Peqqissutsimut Ilisimatusarnermullu Naalackersuisoqarfik kiisalu Ilinniartitaanermut, Kulturimut Ilageqqarnermullu Naalackersuisoqarfik allaffissornikkut pisariillisaatinneqarsinnaapput, naalackersuisoqarfiit tamarmik 1,8 millioner koruuninik sipaartussanngorlugit. Naalackersuisoqarfiit ataasiakkaarlutik namminneq aalajangissavaat qanoq pisariillisaaniarnerlutik. Pisariillisaanerit ataatsimut ukiumut sipaartitsissapput 12,6 millioner koruuninik taamaasillunilu siunnersuut tamakkiisumik aningaasalersorneqassagaluarpoq.

Erseqqissassavara aningaasalersuinissamut tunngasortaa siunnersuutaannaammat qanoq iliorutta ataatsimoorluta ilaquitariit mikisunik meerartallit atugarissaarnerulersissinnaanerigut. Demokraatini aningaasalersueriaasiusinnaasut allat ammaffigaagut.

Qilanaarpugut Naalackersuisut partiillu allat oqaaseqaatiminnik saqqummiussinissaannut.

Aningaasarsionnikkut allaffissornikkullu pisortanut kingunissai.

Demokraatit sinnerlugit taamani Inatsisartunut ilaasortaq Poul Hansen ulloq 30/8-2016 § 37 naapertorlugu apeqqummimut 2016-216-mut akissutisivoq. Akissummi takuneqarsinnaavoq angajoqqaat sulinngiffeqartarnerisa sapaatip akunnerinik sisamanik sivitsorneqarnissaa akeqassasoq 12.309.898 koruuninik (2015-mi akit naapertorlugit). Taakku 90 % Landskarsip akilertussaavai kommunillu sinneri 10 %-t. Naalackersuisut akissutaanni erserpoq naatsorsuutit suliarineqarsimasut 2015-mi inunngorsimasut tunngavigalugit, tassani ataataasut anaanaasulluunniit erninermut atatillugu sulinngiffeqarnerminni ullormusiarisimasaat aallaaviusimallutik. Taamaasilluni tassani sulisartut akissarsiaannut aningaasartuutit ilaatinneqarsimanngillat, taakkumi erninermut atatillugu sulinngiffeqarnerminni akissarsiatik tamaasa piginnarnikuuvaat. Erninermut atatillugu sulinngiffeqarnermi akissarsiat tamakkiisut pisarnerannut aningaasartuutit qaffasinnerusussaassapput erninermut atatillugu sulinngiffeqarnermi ullormusiaqartitsinermut naleqqiullugu, erninermut atatillugu ullormusiaqartitsinermi tunngaviusarmata ilinniarsimanngitsut 18-leereersimasut akissarsiaat

(SIK-p pisortallu akornanni isumaqatigiissutit naapertorlugit). Paarlattuanilli Naalackersuisut akisumminni naatsorsuutigisimavaa erninermut atatillugu ullormusiat tamakkisut sulinngiffeqarneq tamakkerlugu. Angajoqqaat assersuutigalugu sullivinni namminersortuni atorfillit angajoqqaatut sulinngiffeqaraangamik ilaannikkuinnaq taamaallaat erninermut atatillugu ullormusiaqarnissartik qinnutigisarpaat kisianni erninermut atatillugu sulinngiffeqarnerminniunngitsoq. Soorlumi aamma angajoqqaat tamarmik sulinngiffeqarsinnaatitaanertik tamakkerlugu atorpeq ajoraat. Tamatuma kinguneranik pisortat erninermut atatillugu ullormusianut aningaasartuutaat taamaasillutik minnerusimassapput. Taamaattumik qulaani aningaasartuutaasussatut tagginneqartut allaanerusinnaassapput pisut tunngavigalugit.

Siunnersuutip akuerineqarnerata kingorna aamma piffissaq tamakkiisooq sivikinneroratarsinnaavoq meeqquerivinniititsilernissaq pissutaalluni taamaasilluni pisortat atuisut akiliutaannut aningaasartuutaat aamma appariassassapput. Inatsisitigut allannguutissaq ima mikitigaaq allaat aningaasartuutit tassunga tunngasut akilerneqarsinnaassallutik Inunnik Isumaginninnermut, Ilaqutariissutsimut, Naligiissitaanermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalackersuisoqarfimmut aningaasaliissutaareersut iluanni. Taamaattumik naatsorsuutigineqarpoq annerpaamik inuup ataatsip qaammatini pingasuni suliassaq sularisinnaassagaa.

Aningaasarsiornikkut allaffissormikkullu namminersorlutik inuutissarsiutunut kingunissai.

Siunnersuut pissutaalluni namminersorlutik inuutissarsiortuni sulisoq ataaseq sapaatip akunnerini sisamanik sivilunerusumi sulinngiffeqartassaaq. Tamatuma saniatigut aningaasatigut kinguneqartassaaq aamma namminersorlutik inuutissarsiortut sulinngiffeqarnerup ilaani tamakkiisumilluunniit sulisumik tamakkiisumik akissarsiaqaannartarnissaat neqeroortigisassappassuk.

Aningaasatigut allaffissormikkullu innuttaasunut kingunissai.

Ullumimut naleqqiullugu angajoqqaanngorlaat periarfissaqalissapput sapaatip akunnerini sissamani sivilunerusumik qitornartaaminnik peqateqartarnissaminnut imatut aningaasatigut annaasaqaatigivallaarnagu.